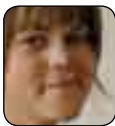

baptist.dk

« Nr. 7 » 2009 « 156. årgang »

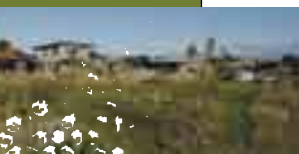
Skal kirken være grøn?

Fokus på bæredygtighed

[☰] Signe Lund Sørensen [📷] Lars Magnus Christensen

Hanne og Morten Hylleberg har begge gjort et aktivt valg omkring den måde de ønsker at leve på. Derfor har de brugt fire år på at bygge deres eget halmhus, og forsøger at leve så bæredygtigt som overhovedet muligt. Læs her, om den frihed det giver dem.

På vej mod Sjællands Odde bor Hanne og Morten Hylleberg og deres lille datter, Gerda, i et halmhus, som Morten har brugt flere år af sit liv på at bygge. Huset er primært bygget af træ og genbrugsmaterialer og isoleret med halm. Det er bygget i foreningen »Fri & Fro«, hvor 16 familier bor i et fællesskab med fælles-spisning og omsorg for hinanden. Hanne og Morten har taget et aktivt valg om en livsstil, der ikke ligner den, de fleste mennesker har – en livsstil, hvor bæredygtighed er et nøgleord. Bæredygtighed udtrykt på tre måder: Økonomisk, økologisk og socialt.

En blaffer viste vej

»Det startede med en beslutning om, at vi ikke skulle bo i København længere«, fortæller Hanne. »Vi kiggede på fritidslandbrug og steder med plads og luft, men det var

alt sammen dyrt.« Morten fortsætter: »En dag tog jeg en blaffer op, og han kendte til stedet her – Fri & Fro – og så var det bare at tage ud og kigge på det. Derfra var der ikke langt til beslutningen var taget.«

Det er 4 år siden nu, og parret har brugt mange, mange timer på at bygge det lille hus, som nu er så færdigt, at familien kunne flytte ind lige inden, Gerda kom til verden. Huset er isoleret med halm, og bygget af genbrugsmaterialer og træ. »Man skal være interesseret i processen, når man kaster sig ud i sådan et projekt«, siger Morten, »for der er lang vej til facit. Men det handlede også om en grundlæggende nysgerrighed for mig: Kunne man overhovedet bygge sådan et hus? Men man skal være villig til at bruge nogle år af sit liv på det. Det er et hus, hvor tingene går langsomt.«

Økologi, økonomi og fællesskab

Fællesskabet, som Morten og Hanne er en del af, kalder sig Fri & Fro. Her er 16 familier hver især i gang med at bygge bæredygtige og også kreative huse. Fri & Fro lægger stor vægt på fællesskab, og spiser eksempelvis sammen tre gange om ugen. »Der er tre perspektiver på bæredygtighed, som betyder noget, når vi vælger at bo her«, fortæller Hanne: »Økologisk bære-

dygtighed – at vi så vidt muligt begrænser vores fodaftryk på jordens ressourcer ved at bruge genbrugs- og naturmaterialer, når vi bygger. Økonomisk bæredygtighed – idet vi selv har bygget huset, er vi gældsfrie, hvilket giver os en enorm frihed til selv at kunne bestemme. Og endelig det sociale aspekt – det betyder meget for os at bo ind i en sammenhæng med andre mennesker.« De miljømæssige og økologiske fordele er til at få øje på i byggeriet. Halm og træ binder CO₂, der er pilefordampningsanlæg til spildevandet, grøn strøm, huset opvarmes af en såkaldt flex-ovn, der er brændselsbesparende og husholdningen er så vidt muligt økologisk. Ud over naturligvis hele konceptet, hvor en stor del af materialerne er genbrug, som for eksempel murstenene.

Et aktivt valg

»Det skal nok mest ses som en hensigts-erklæring for, hvordan vi har lyst til at leve

livet. Når vi bor her, er vi nødt til at have en bil, men vi vælger én, der sviner så lidt som muligt. Og vi ved da godt, at når det store regnskab gøres op, så har vi nok samlet set svinet mere, end vi har ryddet op – til gengæld har vi nok svinet mindre end de fleste andre. Vi lever i et ekstremt forbrugs- og overflodssamfund, hvor man smider ting ud, bare fordi man har lyst til at købe

noget nyt. Vi vil hellere bruge nogle af de ting, som er gode nok – genbruge og bytte. Selvfølgelig lever vi så også selv i »slip-strømmen« af forbrugssamfundet, for hvis samfundet ikke fungerede sådan, kunne vi ikke genbruge tingene«, siger Hanne og Morten.

De har begge taget et aktivt valg omkring, hvordan de ønsker at leve deres

liv. Hanne læser til arkitekt, når hun ikke er på barsel, og Morten arbejder på halv tid som politibetjent. »Det giver os mulighed for at engagere os i andre ting, og da vi har bygget huset uden gæld, har vi også den økonomiske frihed til at vælge selv«, fortæller Morten. »Min drøm er, at jeg bruger min tid på noget fornuftigt.« ■

»» Vi ønsker så vidt muligt at begrænse vores fodaftryk på jordens ressourcer ved at bruge genbrugs- og naturmaterialer, når vi bygger. ««

Nr. 7 – 2009

2 Fokus på bæredygtighed

– en økologisk livsstil
Af Signe Lund

5 Grøn kirke

– leder
Af Michael Møller-Hansen

6 Konventionel svinefarmer

– portræt
Af Aimée Kjær

8 Kirken og klimaet

– perspektiver på klimakrisen ud fra treenigheden
Af Bent Hylleberg

11 Sæt din kirke på det grønne Danmarks-kort

– praktiske betragtninger
Af Lola Skagen

12 Ny ledelse

Af Lola Skagen

14 Kirken og klimaet

Af Connie Hedegaard

15 Klimaudfordring eller varm luft

– svar på Connie Hedegaards opfordring til kirken
Af Andreas Vedel

18 Kommunikation man gider lytte til

– aftryk og udtryk
Af Troels Thorndal og Jens Wendel-Hansen

20 Kunsten at lære sit lokalsamfund at kende

– nyt fra Gade- og Natkirke på Nørrebro
Af Alice Sprotte

23 Baptister integrerer

– kulturnat i Odense Baptistmenighed
Af Sigrid Møller

24 Opdragelse til forvalterskab

– spejderne går foran
Af Trine Engbo Larsen

25 Døbte, døde og glimt »Ren energi i spejderhytten«

26 Bevar din jord – begynd hvor du bor

– tre kommentarer
Af Sally Kornholt, Asger Hylleberg og Merete Gjerløv

28 Klima og selvsving

– anmeldelse af bogen jordens og sjælens overlevelse
Af Dennis Anthony

30 150 flygtninge fra Burma

Af Hans Henrik Lund

32 Tag med Børnenes U-landskalender til Kibera

– denne jul rettes rampelyset mod Kibera
Af Bent Hylleberg

34 Klimakonsekvenser i Burundi

– rapport fra Musema
Af Svend Ole Emming

36 To grønne velsignelser

– bagsiden
Af Grøn Kirke, Danske Kirkers Råd

Ny kirkebygning i Ringsted

Et års koncentreret frivilligt arbejde og en enorm offervilje i den lille baptistmenighed i Ringsted har skabt nye og gode rammer for kirken arbejde i lokalsamfundet. Bygningerne blev indviet på menighedens fem års fødselsdag i september samtidig med indsættelse af præste- og forstanderparret, Nora og Hans Ole Kofoed.

Menighedens nye kirkesal

Forstanderpar Nora og Hans Ole Kofoed

Grøn Kirke

– er kærlighed til Gud og til vores næste

[📷] xxx [☰] Michael Møller-Hansen

Når jeg hører ordene »grøn kirke«, kan jeg ikke undgå at krumme tæer. Det er som fingerne, der løber ned af en tavle, som kniv og gaffel der skrider når de møder tallerkenens overflade. Grøn kirke lugter langt væk af, at vi vil pleje vores egen dårlige samvittighed ved at skifte til sparepærer, sortere affaldet og spare på det varme vand i kirken. Grøn kirke er det grønne juletræ, vi som kristne hænger i forruden af bilen for at skjule stanken af dårlig samvittighed. Det er et reklamestunt for at tiltrække kunder, det er vores »grønne firmaprofil«. At skifte til sparepærer, sortere affaldet og

spare på vandet er det mindste vi kan gøre. Vores kald er større end som så, vores kald er ikke bare at skifte pæren, klappe os selv på skulderen og så ellers sætte os tilbage på bagerste række og nyde prædikenen. Det handler om genoprettelse af vores forhold til skaberværket.

Fremmedgjort for skaberværket

Helt grundlæggende handler det om en manglende respekt for den jord, Gud har skabt. Hvordan blev vi nogensinde så fremmedgjort fra skaberværket? Det ramte mig først for nylig, at Guds frelsesplan gælder for HELE skabningen – ikke kun os mennesker. I Johannes Åbenbaringen kan vi læse, at det er en genoprettelse af alt det skabte, ikke en ny skabelse, der venter os. Det er denne frelsesplan, vi som kirke arbejder med. Vores manglende respekt for skaberværket er et symptom på vores adskillelse

fra Gud, fra hinanden og fra skabelsen. Og hvis ikke vi gør noget ved det, fører det kun til én ting: større adskillelse. Når vi derimod tager os af naturen, når vi ser et problem i at skove bliver fældet og bliver færre, når vi begræder, at verdenshave eller bare vores egen by svømmer over i affald, og vi handler på det – så er det en fornyelse af vores eget »ja« til at deltage i Guds kontinuerlige skabelse, et »ja« til at elske verden, som Gud elsker verden. Og pludselig blev den kærlighed til skaberværket, der gemmer sig bag den klistrede titel »Grøn Kirke«, synlig, til mere end bare at sortere skraldet. Vi deltager i Guds skabelse af en bedre verden, vi deltager i Hans kærlighed til det skabte.

Derfor er et tema som dette vigtigt: fordi vores forhold til den skabte verden afspejler vores kærlighed til Gud og til vores næste. ■

Et wunderbaum symboliserer at vi somme tider forsøger at skjule stanken af vores dårlige samvittighed.

Konventionel landmand uden

[☰] Rie Andersen [☑] Per Bækgaard

Der er intet ved den sprudlende le-
ben, der omgiver **Ole Broholm**
en sensommer-eftermiddag på
Sankt Hans Torv midt i København,
som får ham til at stikke ud i mæng-
den. Og det er givetvis en fordel.
Havde hans sande identitet været
synbar, her midt i økologiens mekka
spækket med Ø-restauranter og Ø-
cafeer står det stadig uvist, om han
var blevet ladt helt i fred. Baptist.dk
sætter her en konventionel land-
mand, fuld af smil og svar på tiltale
i den varme stol.

*Har du nogensinde overvejet at gå øko-
logisk?* Nej, det har jeg aldrig. Og her vil
jeg citere lektor Sten Stensen, »Kemien er
Guds gave til skaberværket«. Jeg er ikke
fanatisk, jeg kan godt spise økologisk.

Men forbrugerne er uvidende og mod-
standen er født af mangel på oplysning om,
hvordan tingene forholder sig. Der er sket
meget på de 25 år, jeg har været engageret
i landbruget. Vi er blevet klogere siden da.
Det er forskerne også. I dag er vi blevet så
dygtige, at skandalemetoderne ikke kom-
mer til at gentage sig. Vi ved, hvad vi gør,
og vi kender konsekvenserne.

Problemet er, at selvom andelen af

økologiske landmænd kun udgør en lille
del af det totale landbrug i Danmark, så har
de økologiske metoder fået religiøs status
i forbrugernes øjne. Men det er for simpelt
at kigge så kategorisk på tingene. Først og
fremmest skal man huske, at hvis alt var
økologisk, så ville vi overhovedet ikke kunne
brødføde verden. Af de konventionelle
landmænd i dag er der utrolig mange, som
kunne placeres midt imellem det økologiske
og det konventionelle. Det handler om, at
forbrugerne ikke har tillid til landmændenes
etik. Men landmænd i dag er ligesom alle
andre et produkt af vores tid. Vi har også
brug for at stå op om morgenen, og kunne
se os selv i øjnene, og vide, at vi laver noget,
som er meningsfuldt. Vi forholder os etisk
og ansvarligt til det, vi laver. Derudover er
der en anden logik, som synes forsvundet i
billedfremstillingen af os. Hvis vi ikke tænker
økologisk, så ødelægger vi markerne. Mis-
handling er skidt. Naturens egne indbygge-
de mekanismer ville i sidste ende straffe den
grådige agerbruger, fordi marken ville blive
udsultet. Det samme gælder behandlingen
af dyrene. En hund bliver dum og aggressiv,
når man sparker den. Alle får mest ud af det,
hvis man handler ansvarligt. Det gør alle
de landmænd, som placerer sig i midten af
kategorierne: økologisk og konventionel.

Jeg er forblevet konventionel – men

forsøger, at være ansvarlig. Gud har ikke
skabt noget, som ikke er i stadig udvikling.
Det samme gælder teknikkerne i land-
bruget. Vi er blevet klogere, og kan i dag
bekæmpe præcist det ukrudt, der truer
afgrøderne. I modsætning til tidligere, hvor
man sprøjtede i vildelse. Udover reduktio-
nen i omfanget af sprøjtningen er det ren
saftevand, der bruges i dag. Og der er i
øvrigt masser af økonomisk incitament til
at begrænse sig til det mindst mulige.

Men hvorfor sprøjte overhovedet? Det
er fordi, man får langt renere produkter ud
af det. Når man ikke sprøjter, er der risiko
for svampe, som i værste fald kan føre til
dødelige svampesygdomme. Derudover
kan man diskutere, om det virkelig er så
meget bedre at gøre afgrøderne rene i
processen efter høsten end at holde dem
rene i processen forinden.

*Hvorfor er det så svært, at kommu-
nikere det her ud til forbrugerne?* Det er
fordi, det er nemmere at blive klogere på,
hvad andre skal gøre. Forbrugerne har tillid
til shampoo og hudcremer, selvom disse
ting puttes direkte på huden og også er
kemi. Men her er produkterne fredede i
forbrugernes øjne, fordi det er ting, som
forbrugerne ikke vil undvære.

*Hvad er dit ønske hvad angår for-
brugerne?* Det er, at jeg kunne formå at

omsvøb

» Jeg er ikke fanatisk, jeg kan godt spise økologisk «

kommunikere ud, at vi konventionelle landmænd også kan være ansvarsbevidste, og at forbrugerne ville have tillid til os. Jeg ville ønske, at man turde træde ud af forsigtighedsprincippet og bevæge sig over imod »sund fornuft«.

Mange af os haler ikke efter skiftende modetendenser hos frelste økologer. Men vi benytter os af sund fornuft. Hos os har vi f.eks. for syv år siden etableret et biogasanlæg, som skal sikre en CO₂ fri strømforsyning. Vores mål er at prøve at skabe balance i produktionen og det areal, vi forvalter. Derudover er der andre fordele f.eks. forsvinder lugten, når vi har bearbej-

det det i anlægget, og produktionen er i øvrigt bedre. Anlægget hjælper os med at komme af med affaldsprodukter samtidig med, at vi kan anvende det igen bagefter. Og så bliver Broholm eftertænsksom, hvorefter han smilende siger med sit underspillede nordjyske: biogasanlægget har vist sig ikke ligefrem at være en pengemaskine. Men det er kommet for at blive, for god samvittighed kan man ikke sætte pris på. ■

[] Bent Hylleberg [] Aimée Kræf og Andreas Vedel

Kirken og klimaet – hvad tror vi?

Klimakrisen handler om mindst tre ting, der spiller sammen: Det vi véd, det vi tror og det vi gør. Handlinger er styret af viden og af tro. Denne kronik tegner et omrids af det syn, som den kristne tro indeholder på vore omgivelser, herunder på skaberværket og klimaet. **Vor kristne tro spiller en afgørende rolle**, når vi står overfor en af de største trusler mod vores omverden og os selv.

Når vi spørger, hvad vor kristentro bør betyde for vore handlinger, er det en god idé at svare ud fra troens centrum: Gud, som vi bekender som vores Skaber, Frelser og Fuldender – den ene Gud, som vi kender og påkalder som Fader, Søn og Helligånd. Umiddelbart kunne vi mene, at omverden og klima kun hører hjemme i det perspektiv, der handler om Skaberen. Men det er fejlagtigt tænkt.

Gud er altings ophav

Som mennesker deler vi skæbne med naturen, fordi vi selv er natur. Vi overser denne kendsgerning, fordi vi i de seneste generationer har udviklet en livsform, hvor naturen er blevet reduceret til genstand for vores interesser – råmateriale, der forarbejdes, eller omgivelser, hvori vi slapper af. Vi betragter ikke længere naturen som vort hjem, men kun som en kulisse, der står til vores rådighed.

Når vi bekender, at Gud er Skaber og Opretholder af det skabte, har vi fat i et længere perspektiv. Så fremstår naturen som vort ophav: »Jorden er Herrens«. Den er vort hjem, hvor vi deler skæbne med alt det skabte. Hvis vi som mennesker har en fremtid – og dét er Guds vilje – så er denne fremtid uløselig indfældet i naturens fremtid.

På Bibelens første blade understreges det, at menneskets opgave er at »herske« over alt det skabte² – ikke »herske« som en tyrann, men som en god konge over sit folk – ved at tjene. Det samme siges med et andet billede: Mennesket skal »dyrke og bevare« haven som en gartner eller bonde, der kender vilkårene for helhedens trivsel³. Begge metaforer kan fordrejes. Vores ønske om at sætte os selv i centrum – i stedet for Skaberen – sker på bekostning af natur og miljø. Vi er ikke kun skabt i »Guds billede«; vi er også en brutal art, der »kun vil det onde fra ungdommen af«⁴.

Jesus går i dybden ...

Jesus bruger et tredje billede, når han taler om tilværelsens relationer, nemlig »venskab«⁵. Venskab betegner en relation, der er præget af gensidig ligeværd og afhængighed. Hvis vi bruger denne indsigt på vort forhold til skaberværket, betyder det, at vi lever i naturen, ikke over naturen.

» Skabelsens virkelighed er ikke bare en ramme om frelsesbudskabet; det er simpelthen det »sted«, hvor frelsen skal virkeliggøres. En økologisk teologi er derfor intet andet end et menneskeligt forsøg på at konkretisere, hvad frelsesbudskabet indebærer for naturens verden. «

Om nyere øko-teologi se Roald E. Kristiansen: *Økoteologi*, 1993, og Niels Henrik Gregersen, *Ny Mission* 16/2009, s. 14ff. Citatet nederst er fra førstnævnte, s. 73.

Det samme siges, når Jesus bruger »familien« som billede. Ingen af os er far, mor eller barn i sig selv. Kun i indbyrdes relationer bliver vi dem, vi er. Frans af Assisi bruger denne dybe indsigt, når han beskriver vores forhold til vor omverden: *Broder sol og søster måne, broder vind og al slags vejr samt moder jord i grønne dragt!*⁶ Vores liv er vævet sammen med alt det skabte på en måde, vi ikke kan skrue os ud af uden katastrofale følger.

Nyere øko-teologi taler derfor om Jesu dybde-inkarnation: Gud forbinder sig med hele sin skabning og går ind i selve skabelsens biologiske væv. Gud er kærlighedens netværk, der i Kristus også omfatter alt det skabte. Som skabning repræsenterer Jesus hele jorden. Han er »den anden Adam«, det nye jordvæsen⁷, altings dybe sammenhæng. I Ham er »Guds nye skabelse« allerede på spil, siger Paulus. Derfor er det også »alt det, Gud har skabt«, der skal befries⁸.

Vi har ofte forkortet det bibelske

Fodnoter

- 1 Salme 24:1f
- 2 1. Mosebog 1:28
- 3 1. Mosebog 2:15
- 4 1. Mosebog 8:21
- 5 Johannes' evangelium 15:12ff
- 6 Frans' solsang: *Uværdig skabning, pris din Gud!*
- 7 Romerbrevet 5:12ff
- 8 Galaterbrevet 6:14f og Romerbrevet 8:19ff.
- 9 Mattæus' evangelium 8:23ff
- 10 Romerbrevet 6:13

Kirken og klimaet – hvad tror vi?

perspektiv om frelse til kun at omfatte mennesker, men det er misvisende. Jesus vil sætte både mennesker og skaberværk fri af dæmoni og ødelæggelse. At stille stormen på søen⁹ er et udtryk for denne sammenhæng, selv om vi sjældent kommer længere end til disciplene!

Ånden bringer alt i mål

Men er der stillet overfor klimakrisen noget håb for kloden? Uden tvivl er de økonomiske og politiske kræfter langt stærkere end alle gode kræfter, der vil forene sig til fordel for klimaet. Set i det perspektiv er horisonten mørk. Men hvis vi indser, at krisen ikke kan løses alene i kraft af vores viden og kunnen, fordi krisen primært handler om værdier, spiller livssyn en vigtig rolle. Klimaets krise er en livssynskrise. Når vi taler om håb for kloden, bygger det m.a.o. på vores kristne tro og troens betydning for vores valg – efterfulgt af vores vilje til handling. Her kan bibelske indsigter om klima og miljø derfor inspirere os!

Som døbte til Kristus er vi allerede gået ind i et forpligtede fællesskab, hvor et nyt fælles liv står i centrum for valg af værdier og handlinger. Som døbte stiller vi os selv til rådighed »som redskaber for

retfærdighed«¹⁰, dvs. tjene håbet, der bor i os, om at Guds herredømme må blive synligt på kloden. Dette kaldes i Bibelen for helliggørelse. Helliggørelse er et personligt, men også et socialt anliggende. Det er den konkrete praksis, der følger af håbet om en fremtid for kloden, en frihed der ikke kun gælder mennesker, men det totale skæbnefællesskab med »moder jord i grønne dragt«.

Vi kan regne med Gud Helligånds nærvær – som Frelser og Fuldender. Han er i gang med at befri alt det skabte. Han vil bruge vores tro, viden og teknik som gode forvaltere og »økologer« til gavn for klima og miljø. Det gælder for alle mennesker af god vilje. Men det gælder især kristne, der bygger på Evangeliets livssyn.

Klimaet og kirken ...?

Et sådant livssyn – Guds genoprettelse af alt det skabte – kan motivere os til en nutidig indsats for, at denne klode får det bedre og Skaberen får sit skaberværk

»» Det, der betyder noget, er Guds nye skabelse. Det er det afgørende i vores tro, og alle, der går ind for det, ønsker jeg, at Gud vil give fred og omsorg, som han giver sit folk. ««

Paulus (i Galaterbrevet 6:15) ifølge Den Nye Aftale.

tilbage. Herpå arbejder Han selv – og det er til at tage del i den mission, Gud har skabt sin kirke. Her tror og handler vi på et håb, der fastholder, at Helligånden er i stand til at skabe nyt – til glæde for mennesker og til gavn for kloden. ■

*For broder vind og al slags vejr,
som hver Guds skabning gavnlige er
Syng ham lovsang! Halleluja!
For himlens sky med grøderegn,
for luft og ånde til hver egn
Giv ham ære! Giv ham ære! Halleluja!*
Frans af Assisi, 1225

Sæt din kirke på det grønne Danmarkskort

[📷] Grøn Kirke [☰] Lola Skagen

Arbejdsgruppen »Grøn Kirke« under Danske Kirkers Råd forsøger at sætte klimaet på kirkernes dagsorden, specielt frem mod klimatomødet i 2009, og søger at inspirere kirker og almindelige kirkegængere til at tage en række konkrete skridt for at værne om skaberværket.

På www.gronkirke.dk kan man se et Danmarkskort med små grønne blade med et kors i midten. De grønne blade markerer kirker i Danmark, der er blevet grønne. Det vil sige kirker, der har forpligtet sig på at tænke klima og miljø ind i deres virke som kirke, f.eks. ved at nedsætte deres forbrug af varme, el og vand. Ved i løbet af året at fokusere gudstjenesterne på skaberværket. Ved at kirkebladet indeholder artikler om klima, og giver inspiration til at blive mere grøn. Eller ved at indkøb gøres mere bæredygtige.

Tjekliste til en grønnere kirke

Mulighederne er mange og arbejdsgruppen har udarbejdet en tjekliste med 48 punkter, som dækker seks kategorier, bl.a. gudstjenesteliv, kirkens indkøb, transport og energiforbrug. Listen danner udgangspunkt for at kunne kalde sig en Grøn Kirke.

Opfylder man 25 af punkterne indenfor de seks kategorier, kan man kalde sig grøn og få et lille blad med et kors i midten på Danmarkskortet til at markere sin status som Grøn Kirke. Men hvad vigtigere er: Være med til at værne om miljøet og markere, at vi, sammen med kirker verden over, er med til at varetage ansvaret for skaberværket.

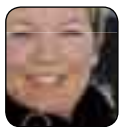
Nedenfor kan du se eksempler på, hvilke konkrete tiltag din kirke kan tage for at blive grøn. Du vil måske opdage, at mange af dem er noget I allerede gør – så hvorfor ikke få de sidste detaljer med også? På www.gronkirke.dk, kan du finde den fulde liste. ■

Sådan kan du få en grønnere kirke

- At optage kollekter til fordel for miljøprojekter i den tredje verden
- At udarbejde en handlingsplan for menighedens arbejde med grøn kirke
- At arrangere loppemarked eller andre indsamlinger til fordel for den tredje verden
- At vælge miljømærkede produkter, når disse findes
- At vælge økologiske madvarer, når sådanne findes
- At begrænse brugen af kemikalier i rengøringen og kun anvende miljømærkede rengøringsartikler (»Svanen« eller »Blomsten«)
- At anvende genopladelige batterier
- At få foretaget en energioekonomisk gennemgang af kirkens bygninger
- At prioritere lavt energiforbrug ved indkøb af f.eks. fryser, vaskemaskine, pc'ere m.m.
- At sænke temperaturen, når der ikke er folk i kirkens lokaler
- At slukke lyset i rum, som ikke er i brug
- At arrangere fælles transport ved menighedsudflugter
- At kopiere på begge sider af arket
- At gennemføre affaldssortering – levere papir, glas og metal til genbrug og plast til miljødeponering

Et styrket fællesskab – klar til

[☰] Lola Skagen [📷] Per Bækgaard

I sidste nummer af baptist.dk bragte vi et portræt af BaptistKirkens nye formand, Mogens Andersen. I dette nummer har vi spurgt de fire øvrige medlemmer af ledelsen om deres visioner og drømme for Baptistkirken i Danmark.

Der er ingen tvivl om, at den proces, som den nye ledelse af BiD har været en del af, har bidraget til at styrke den fælles forståelse i ledelsen af, hvad det er for et projekt, de har ladet sig vælge til. Det afspejler sig i de tanker og visioner for arbejdet, som de hver især giver udtryk for.

Et fællesskab til gensidig opbyggelse

»Det er først, når man er ved at miste det, at man lærer at værdsætte et gode«, siger Anita Lindholst. »Den begejstring og den sammenhængskraft, jeg trods alt fandt i min »baptistfamilie«, har givet mig en tro på BaptistKirkens fremtid, og jeg brænder for at hjælpe med til at finde det ægte værdigrundlag, der binder os sammen som baptister i Danmark.«

»Det ligger mig meget på hjerte at støtte og styrke livet, fællesskabet, tjenesten og missionen i og mellem *menighederne*«,

siger Søren P. Grarup. »Det er vigtigt, at de ting, vi gør i BiD-fællesskabet, bliver mere end opgaver, der skal løses »rude«, men virker tilbage og bliver til opbyggelse af Kristi legeme såvel i lokalmenigheden som i fællesskabet mellem menighederne.«

Jan Johannsen fortsætter: »Det handler ikke om at holde liv i bygninger og bekræfte hinanden i en fælles fortid, men at række ud til naboer og venner – og være lokal kirke på vandring, i forandring og i vækst.«

Udfordringerne og prioriteringerne

Omkring de udfordringer den nye ledelse og BiD generelt står overfor, siger Erik Søndergaard: »Udfordringerne er mange og prioriteringens kunst er vanskelig, men det er og bliver nødvendigt med prioriteringer. Der skal prioriteres tid til samtalen i ledelsen, med menighederne – såvel de kendte danske menigheder som de nye migrantmenigheder, og medlemmerne samt menighederne imellem.« Anita Lindholst fortsætter: »Det vigtigste for os i den nærmeste tid bliver at finde *velsignelsen og glæden i samtalen*. At vi alle i højere grad prioriterer mødet og den dybe samtale med hinanden som kristne og som baptister, og mellem såvel gamle som nye danskere.«

Migrantmenighederne er et område, den samlede ledelse viser stor opmærksomhed. »Der er nogle ender, der ikke når helt sammen i vort fællesskab«, fortæller Søren P. Grarup. »Det drejer sig bl.a. om forholdet mellem »gammel- og nydanskere«. Vi taler om integration med den politiske retorik, hvor det kommer til at betyde assimilation – at *de* skal blive ligesom *os*. I Kristi kirke må vi tænke »inklusion«, så de kulører, der er nye i paletten både i den ene og den anden ende, får lov at berige det samlede maleri for den enkelte og for fællesskabet – og for det danske samfund.«

»En af udfordringerne bliver således at favne vores migrantkirker – at forstå og lære af dem – og hjælpe dem til bedre at navigere i en dansk kultur og samfund«, fortsætter Jan Johannsen.

At få enderne til at nå sammen

Derudover er der hele spørgsmålet om, hvordan der skabes balance mellem opgaver og ressourcer. »Den øvelse, at få liv og skellet til at passe sammen, så det ene ikke knuser eller dræber det andet, er ikke så let. Vi skal slanke organisationen uden at stække initiativet. Vi skal spare og samtidig opmuntre offerviljen. Vi skal styrke engagementet i BiD's fælles opgaver

samtale

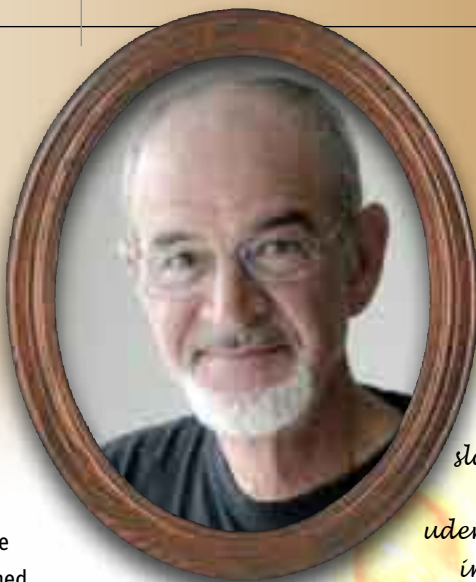
»Udfordringerne er mange og prioriteringens kunst er vanskelig.«
- Erik Søndergaard

uden at dræne det lokale, men på en måde så det netop bliver en styrkelse af menighederne. Det kan kun lykkes med indbyrdes kærlighed, samtale og bøn om visdom fra Gud«, siger Søren P. Grarup.

»Det er mit håb, at vi om fem år fortsat er en fri kirke bestående af mange baptistmenigheder, forskellige i væsen og udfoldelse, men sammen om fællesskabets grundelementer. Vi er ikke nødvendigvis enige, men vi er en enhed, og vi er forpligtede på vores fælles beslutninger«, tilføjer Anita Lindholst, og Erik Søndergaard fortsætter: »Det er nødvendigt, at der bakkes op om de beslutninger, vi i fællesskab træffer, således at ledelsen ikke skal bruge unødigt tid og ressourcer på de økonomiske forhold.«

»Jeg har en drøm om, at enhver kristen må tage sit ansvar op og søge kaldet som Gud har lagt ned i hver enkelt person – kald til træning, videreuddannelse, tjeneste, lederskab, praktisk arbejde osv. – og at vi må dyrke dette og stille os til rådighed for Gud og kirken, så den ikke skal lide under mangel på lederskab, villige hænder, penge osv.«, slutter Jan Johannsen. ■

»Vi skal slanke organisationen uden at stække initiativet.«
- Søren P. Grarup

»Det vigtigste for os i den nærmeste tid bliver at finde velsignelsen og glæden i samtalen.«
- Anita Lindholst

»Det handler ikke om at holde liv i bygninger og bekræfte hinanden i en fælles fortid.«
- Jan Johannsen

Kirken og klimaet

[≡] klima- og energiminister Connie Hedegaard (K) (interview med KFS bladet Til Tro) [☐] Klaus Holsting (skribentbillede) og Jacob Dall

Har kirken en rolle at spille i klimadebatten? I efteråret deltog jeg i en konference arrangeret af Århus Stift og Folkekirkens mellemkirkelige råd som stillede netop dette spørgsmål. Det gjorde jeg med stor lyst, for jeg mener, at kirken og kristendommen har en opgave – også på dette område.

Men hvordan skal det så gribes an, for det er vel ikke kirkens opgave at blande sig i konkrete politiske diskussioner? Nej, bestemt ikke – og selv om de fleste i dag er enige om, at klimaforandringerne overvejende er en følge af menneskeskabt CO₂-udledning, så er der stadig nogen, som ikke deler den opfattelse, og de skal selvsagt ikke føle, at folkekirken spændes for en politisk vogn.

Mit ærinde er da heller ikke, at kirken skal have en bestemt holdning til klimaforandringer, men jeg mener, at det religiøse sprog i almindelighed og kristendommens ansvarsetik i særdeleshed også er velegnet til at adressere klimadagsordenen. Kirken kan mobilisere dette ansvar, sætte ord på det, og formidle til det moderne menneske, at vi har forpligtelser over for andre arter og vore medmennesker. Kirken må ikke være bange for at appellere til dette an-

svar, for der er noget i det religiøse sprog, som tiden har brug for. Blandt andet evnen til at betone, at mennesket ikke bare er en materialistisk størrelse, men er en del af en større sammenhæng.

Men dermed ikke sagt, at kirken skal forpligte sig på en miljø- og klimapolitisk dagsorden. Jeg hverken håber eller ønsker, at den danske folkekirke begynder at forholde sig til regeringens energispareindsats eller EU's 20/20/20-målsætning, men det bør altid være kirkens opgave at overveje vores adfærd og levevis. Er den mest privilegerede generation i verdenshistorien i færd med at feste igennem og overlade en ubetalelig regning til kommende generationer, og hvilke konsekvenser har den vestlige verdens forbrug for os selv – og for fattigere lande i andre dele af verden?

For mig at se handler klimaudfordringen i meget høj grad om at bevare og værne om den natur og den rigdom af ressourcer, der er givet os. Nogle mener, at klimaudfordringen bør betinge, at verden stopper sit uendelige krav om vækst. At vi altså skal stille os tilfredse med det niveau, verden har i dag og ikke længere kræve nye, bedre produkter og udvikling. Jeg kunne ikke være mere uenig: Det tilkommer ikke os, at afskære resten af verden fra at opleve vækst. Det bliver i hvert fald ikke mig, der leverer

det budskab til 500 mio. indere, som stadig ikke har adgang til elektrisk lys.

I 2050 vil der leve ni milliarder mennesker på jorden, og otte milliarder af dem vil leve i lande, der i dag bliver betegnet som udviklingslande. Derfor skal vi i alle tilfælde finde på mere begavede, energi- og ressourceeffektive løsninger. Og det kræver – vækst. Bæredygtig vækst vel at mærke!

Blandt mine yndlingsfortællinger i Biblen er lignelsen om de betroede talenter. I lignelsen om talenterne lader Jesus os forstå, hvorledes det er vores pligt hver især at bruge de talenter vi har fået, frem for at gemme dem væk. Vi skal bruge det Gud har givet, vi skal bruge det rigtigt, og vi skal bruge det til gavn for andre mennesker med respekt for skaberværket. Det gælder ikke kun på klimaområdet, men det gælder *også* på klimaområdet. ■

Klimaudfordring eller varm luft?

[☰] Andreas Vedel [☐] Xxx

Baptist.dk har bedt Andreas Vedel tage stilling til, hvad det konkret kunne betyde for kristne i Danmark, at kirken opfordres til at handle som aktiv deltager i **kampen for klimaet**. Vedel udtaler sig i sin position som naturvidenskabelig gymnasielærer og med sin indsigt i klimaforholdene fra et fem årigt engagement hos hjemmestyret på Grønland, hvor hans ansvarsområder var energistatistik og havmiljø.

»Ministerens appel sætter fokus på spørgsmålet om dels kirkens forhold til naturen og dels kirkens forhold til livet og etikken. I Danmark er kirken nok mere kendt for at forholde sig til etiske spørgsmål om livet end til spørgsmålet om det enkelte menneskes forhold til naturen, så lad os her nøjes med at kigge på forholdet til naturen«.

Klimaudfordring eller varm luft?

Menneskets særlige rolle

Begrebet natur, i den moderne forståelse, er ikke behandlet i Bibelen. Alligevel kan der formodentligt opnås nogenlunde enighed i kirken om nedenstående »tre-punkts-forståelse« af bibelens lære:

Gud har skabt himmelen og jorden, det synlige og det usynlige, af intet ved sit ord.

Gud opretholder alt det skabte (d.v.s. naturen inkl. mennesket) ved sit ord.

Gud har skabt mennesket *i sit billede*, med en uddødelig sjæl og med evne til at erkende Gud.

Ifølge Bibelen er naturens liv ikke af samme væsen som Guds liv. Naturen har, i modsætning til mennesket, ikke mulighed for samvær med Gud og er ikke skabt i Guds billede. Derimod er naturen et fysisk og biologisk fænomen som Gud har skabt og opretholder.

Fordi naturen i skabelsen – i modsætning til menneskets liv – ikke er skabt i Guds billede, så er naturen heller ikke hellig eller ukrænkelig som menneskelivet. Naturen er i høj grad underlagt mennesket og dets vilje, fordi mennesket af Gud har fået overgivet *forvaltningen* af naturen.

Det er især forvalterrollen i forhold til naturen, der er i fokus, når kirken skal forholde sig til Connie Hedegaards appel, men også etiske problemstillinger i relation til mennesker i de fattigste dele af verden er relevante i denne sammenhæng.

Ansvar for naturen bliver forkastet af forskellige grunde. Her er nogle af de mest typiske:

»Lad os vente på, at forskerne bliver enige ...«

I kirken og i mit daglige arbejde (som gymnasielærer) støder jeg ofte på argumentet om at forskerne er uenige om årsagerne til klimaændringerne, så derfor behøver vi ikke at tage klimaproblemet alvorligt. Altså, lyder argumentet, så længe der ikke er enighed blandt forskerne, så behøver vi, som privatpersoner og som kirke, ikke forholde os til klimaforandringerne.

Problemet er blot at forskerne formodentlig ikke bliver enige foreløbig!

Årsagen til manglende enighed blandt forskerne er der skrevet mange tykke bøger om, men her skal blot fremføres 2 argumenter:

Den videnskabelige dominans m.h.t. en herskende teori (i dette tilfælde årsagen

til global opvarmning) og undertrykkelse af andre konkurrerende teorier, er ikke et nyt fænomen. *Det er i stort omfang den måde, hvorpå videnskabelig viden skabes.* Det viser flere århundreders videnskabshistorie.

Der er ikke videnskabelig enighed om årsagerne til klimaforandringerne, men det er ikke spor overraskende, fordi det ER en uhyre kompleks opgave at forstå og beskrive alle komponenter i jordens klimaudvikling.

Desuden er uenigheden blandt klimaforskerne ikke så stor som man får indtryk af via TV og aviser, men det er altid mere spændende at sælge budskabet om uenighed.

»... vi kommer jo i Himmelen, så pyt«

Et andet synspunkt man kan møde i kirken er (lidt forenklet): »Bibelen lærer os at jorden alligevel går under, men vi er som

» Kristendommens hovedbudskab handler ikke om mig og om hvordan jeg får det bedst muligt, men derimod om hvad jeg kan gøre for andre. «

kristne sikret en plads i Himmelen, så pyt .« Bag ovenstående synspunkt er det ofte underforstået, at kristne skal koncentrere sig om »at gøre disciple«. Tanken er altså, at kristne skal fokusere på hovedopgaven: at udbrede evangeliet og ikke lade sig distrahere af frygt for verdens uundgåelige undergang.

Denne tilgang til klimaforandringerne (og verden i det hele taget) er en misforståelse. Den vigtigste årsag er, at kirkefremmede, med en vis ret, kan tolke synspunktet som et udtryk for en letkøbt og verdensfjern virkelighedsopfattelse. Hvis man efterlader et verdensfjernt indtryk, så bliver det sværere for kirken at komme i dialog med kirkefremmede, hvilket næppe er ønskværdigt for nogen af parterne.

Lad de bredeste skuldre bære de tungeste byrder

Danmark ligger i en af de komfortable regioner i verden, hvor de negative konsekvenser af klimaændringerne bliver beskedne. Somrene ventes bl.a. at blive varmere og mere tørre, hvilket sandsynligvis vil være til gavn for landbruget, men også forårsage bl.a. større forbrug af sprøjtegifte på markerne og mere iltsvind i

farvandene omkring Danmark. Der er dog næppe ret mange borgere i Danmark, hvis liv og eksistensgrundlag er truet som følge af klimaændringerne. Hvis vi som enkeltpersoner og som kirke lukker øjnene for det faktum, at borgere i mange af verdens fattigste lande derimod er truet på liv såvel som eksistensgrundlag, så har vi, efter min bedste mening, misforstået hvad næstekærlighed handler om.

Ansvarlig medmenneskelig etik og forvaltertanken

Jeg tror på Gud som skaberen af universet samt enhver form for biologisk liv i universet og som den, der opretholder universet (altså selve fundamentet for alle naturlove m.m.), men derfor kan jeg sagtens tage et medansvar – på samme måde som jeg føler et medansvar for at kæmpe imod kriminalitet, undertrykkelse og uretfærdighed.

Kristendommens hovedbudskab handler ikke om mig og om hvordan jeg får det bedst muligt, men derimod om hvad jeg kan gøre for andre.

Helt konkret bør vi støtte initiativer, der fremmer udviklingen af CO₂-neutrale og bæredygtige teknologier, af flere grunde bl.a.:

Uanset hvad, så slipper fossile brænd-

stoffer (kul, olie og gas) op på et tidspunkt. Så der er behov for nye teknologier.

Det er naivt at tro at de fattige lande vil »lade sig nøje med« en dårligere levestandard end os i de vestlige lande, hvorfor det er af afgørende betydning, at den teknologiske udvikling i resten af verden ikke baseres på teknologier, der har vist sig at være mildest talt uheldige.

Desuden bør vi begrænse vores eget udslip af drivhusgasser i hverdagen. Konkrete forslag til initiativer kan f.eks. ses på www.1tonmindre.dk, men den teknologiske udvikling har jo allerede resulteret i at f.eks. cyklen, vindmøllen, brintteknologien, den energieffektive motor samt energisparepæren er opfundet. Så hvad venter vi på? ■

Fakta | Andreas Vedel

- Alder: 45 år
- Gift med Gitte siden 1988 og sammen har de 3 børn
- Uddannelse: Kandidatgrad i biologi og kemi
- Job: Grønlands Hjemmestyre (2000-2005) med energistatistik og havmiljø som ansvarsområder, gymnasielærer (1994-2000, 2005-).
- Aktivt medlem af Apostolsk Kirke Aalborg.

Kommunikation, man gider

[☰] Troels Thorndal og Jens Wendel-Hansen [📄] Arkiv

Kære Troels

Skal vi bare holdes sammen som baptister?

Uden kommunikation, intet fællesskab. Kommunikation er måden, hvorpå fællesskabet opretholdes, og fællesskaberne er der mange af:

Jeg var en af dem, der syntes, at det var rart, at vi beholdt vores blad. At Baptist blev til baptist.dk, gjorde mig såmænd ikke det store. Baptist kører på 156. årgang, og i al den tid har det med bladet været formålet at bringe historier ud, som kunne være til fælles interesse for danske baptister og på den måde forhåbentlig knytte de danske baptister sammen. Det synes jeg, at der er en værdi i. For nogle år siden etableredes også et debatforum på nettet – endnu en mulighed for kommunikation i dette fællesskab, nemlig kirkesamfundet.

Som jeg sikkert har fortalt, har jeg gået på en apostolsk efterskole – ligesom mine brødre efterfølgende. Mange baptister har desuden sendt deres børn til f.eks. Pinsens skoler i Mariager. Vi er også mange, der enten har holdt Udfordringen, Kristeligt Dagblad eller Domino. Dette er vel bundet til et ønske om også at kunne kommunikere i et større fællesskab – det kristne fællesskab – som indeholder LM'ere, pinsefolk, metodister, apostolere og en masse andre.

Men så bliver det sværere, for uden for ligger verden, og hvordan kommunikerer man i et fællesskab, der ikke har andet til fælles end at være verden, at være det hele. I gamle dage uddelte vi traktater og afholdt missionsuger i stor stil. Vi forsøgte at være relevante i forhold til verden med f.eks. afholdsbevægelsen, der kunne hjælpe familiefaderen til ikke at drikke ugelønningen op på værtshuset, eller spejderbevægelsen, der gav de unge sunde interesser.

Som danske baptister kan vi siges at være en del af mange fællesskaber – baptisterne, de kristne, Danmark, Europa, verden! Fællesskaber giver styrke, hvis det virker, og dertil kræves kommunikation, for ellers tror vi ikke på fællesskabet, og så eksisterer det vel ikke ... men hvordan? Og hvilke fællesskaber giver det mening at kommunikere i?

Venlig hilsen

Jens

Kære Jens

Vi skal lære af Jesus

Allerførst: Jeg tror, at båndbredder og med fiske og kunstneriske aviser, pamfletter, b imellem en prædiker sagde engang, at hv efter devisen: med

Men desværre er d vi altid skal være o et skriftsted, et Jes lammefromt, der l komme frem. Mar andre gør. Og ma oliegydere, brob har bildt sig ind, lunde ligeså me lig fagbevægels En, man gider l

Tager baptister overdøve sten

Arrivererci!
Troels

lytte til

Aftryk og udtryk – kendetegn før og nu

at være skarpere!

det er kirkens pligt at kommunikere på alle de sprog, dialekter, sprogvarianter, der er tilgængelige. Dertil med alle de skriftlige, mundtlige, grafiske redskaber der forefindes. Brug Twitter, Facebook, websites, blogs, videoer, sange, digte, fotoserier og reklamer og måske også gangbar kunst, hvis det ikke kan undgås. Hug det i runer eller bøj det i neon. Jesus brugte alle disciplene tier, så vil stenene råbe. Så derfor skal der kommunikeres med alle redskaber til alle fællesskaber.

Denne baptistiske kommunikation blevet overtaget af en forestilling om, at kommunikation er en byggeopgave på den flade måde. Altid slutte et indlæg med et »Guds fred«, et kors, et Jesus-elsker-jo-os-alle, et korsets tegn, et gruppekram eller noget andet som kun tjener til at tage styrken og skarpheden af hjertesagen. Man tør ikke stå ved. Man nivellerer og kigger over skulderen efter, hvad de andre kan overgå hinanden i at fremstå så apostel-agtigt som muligt. Huldalsalige politikere og diplomater har kronede dage, mens ilden langsomt går ud. Man skal være sikker på at der er noget, der hedder »kristelig kommunikation« – hvilket er nogenlunde meningsfuldt som at sige, at der er noget, der er specielt kristeligt ved en kristelig kommunikation. Så from var Jesus ikke. Og netop derfor var han en mester i kommunikation. Så lad os høre på hinanden efter på 2000 års afstand.

Vi kan lære af den metode, så kan det da godt være, at de med tiden vil kunne lære af os.

Kunsten at lære sit

lokal- samfund at kende

[] Alice Spøttrup, gade- & natkirkepræst

Gade- & natkirke

Gade- natkirke er et samarbejde mellem Baptistkirken i Danmark, Kristuskirken, Købnerkirken og re-gen. Gennem gadearbejde, natkirke og samtaler vil dette arbejde engagere menighederne i storbymission i København med start på Nørrebro, hvor Kristuskirken er placeret. Vi ønsker at københavneren skal opleve Kristi kærlighed. Alice Spøttrup er ansat på deltid som præst og leder i projektet.

Vi vil være dér, hvor Nørrebro samler sig

En regnvejrsdag i starten af september pakkede fire mennesker fra »Gade-natkirke« kaffe, frugt og natkirke-flyers og tog afsted til et lokalt arrangement kaldet »Kulturelle Markedsdage«, som finder sted hvert år i Nørrebroparken. Dette er et af gadearbejdets formål: At vi er dér, hvor Nørrebro samler sig. Her havde vi en stand blandt politiske partier, miljøorganisationer, idrætsklubber, folkekirker og græsrodder på Nørrebro. Der var mange, der kiggede forbi standen – og mange der gerne vil snakke tro og liv med os i centrum af Nørrebro. Vi snakkede med alt fra en fyr fra Nihilistisk Folkeparti, en kvinde der tror på lidt af det hele – men stadig har Kristus i centrum, og en jesuitter munk der ville høre lidt om baptister.

Folkekøkken en lørdag aften

Det er lørdag aften. Jeg er på vej hjem fra Nørrebro, men jeg er sulten. Så jeg smutter forbi Folkets Hus, hvor der er folkekøkken. Et stort bord står ude i det fri med suppe, brød, ris, gryderet. Jeg spørger lidt til, hvordan det foregår og får at vide, at folk tager, hvad de har brug for – og giver det, de kan. Der er primært unge, der får aftensmaden reddet. Bagefter står vi pænt i kø for at vaske op. Jeg kan ikke lade være med at føle mig lidt smågammel, da jeg endelig når frem til opvaskebaljen og prompte skifter det beskidte vand. Opvaskerne foran mig interesserede sig vist mere for at snakke

Karl Marx end for om deres tallerkener nu blev helt rene.

Folkets Hus ligger ca. 1 km. fra Kristuskirken, men jeg har aldrig været her før. Mange steder ligger i samme radius til Kristuskirken. Det vimler med væresteder, caféer og små specialbutikker. Her holder økologerne til. De venstreorienterede. De kreative poetiske sjæle. Rockere. Unge i forældre-købslejligheder. Mennesker fra mange lande. De er her alle sammen. Også de næsten helt almindelige mennesker. Vi befinder os midt i et farverigt menneskemylder – og skal lære hvad det vil sige at være kirke lige her: på gaden.

Når byen giver kirken idéer – og relationer

Kristuskirken ligger placeret på indre Nørrebro, hvor der bor op mod 40.000 mennesker.

Som kirke, der forsøger at »genopdage« sit lokalsamfund, kunne man derfor hurtigt komme på uoverskueligt arbejde. Vi valgte at prioritere en såkaldt »foreningsrunde«, hvor vi besøgte forskellige miljøer, foreninger og kirker på Nørrebro. Det er blevet til foreløbig 17 besøg – inklusiv kaffe! Vi har bl.a. besøgt et indvandrer-

kvindecenter, andre kirker i området, det lokale kulturhus, det poetiske miljø, en natvarmestue, et beboerprojekt og natteravnene, der er et opsøgende gadearbejde.

Det har i den grad været en succes at investere tid og medarbejder i denne opgave, der har udgjort gadearbejdets første fase. Det har givet os relationer i byen, mulige samarbejdspartnere og masser af gode idéer til, hvordan vi kan være kirke

på Nørrebro fra eksperterne: Dem, der allerede er engageret på Nørrebro. Vi er i denne proces blevet mødt med åbenhed af Nørrebro'erne. Vi har allerede nu fået lov til at præsentere vores arbejde i et lokalt samarbejdsforum, der samler foreninger og organisationer fra hele Nørrebro. Mennesker har tilbudt at hjælpe med i natkirken – både fra andre kirker og det kreative miljø på Nørrebro.

Baptister integrerer

[☰] Sigrød Møller [📷] xxx

Da Dansk Folkepartis strenge udlændingepolitik mod muslimer slår igennem, strømmer det til i de fynske baptistkirker. Således har Svendborg ca. fordoblet deres medlemstal og Odense har også oplevet at blive multikulturel med op imod 10 nationaliteter repræsenteret i menigheden. Beretning fra kulturnat i Odense Baptistkirke, café Klosterbakken.

Rødbrune klinker på gulvet, belysning fra kopier af PH-lamper og anvendeligt slidt møblement. Café Klosterbakken er en lille lavloftet café med en indretning, der ligner indmaden i en spejderhytte. Duften af krydret mad og følelsen af en lun stemning opfanger man lige inden for døren til caféen.

Frivillige sælger specialiteter

»Vi er en moden skare« siger Kirsten Gaard om sig selv og de andre kvinder der frivilligt styrer caféen. De kender ikke meget til aftenens udbud af specialiteter, men det er billigt og betjeningen er smilende og grundig.

»Det er ikke en beværtning det her. Vi serverer ikke alkohol« forsikrer Kirsten Gaard mig. Og rigtig nok langer de kun kaffe og sodavand gennem hullet til kunderne.

Noomi bærer en burmesisk folkedragt i rødbrune farver fra provinsen Chin. Hun er klædt på i anledning af kulturnatsarrangementet, hvor hun og syv landsmænd optræder med dans. »Vi har ikke øvet meget, så vi har valgt en nem dans« siger Noomi, der ellers har kunnet dansen siden hun var en lille pige i Burma.

De har ikke bare øvet dans til i aften, men også lavet burmesiske madretter, som er til salg i den lille café.

»Burmesisk mad er meget stærk, men når danskerne kommer på besøg laver vi det ikke stærkt« griner den lille kvinde, mens hun læner sig mod mig for at ingen andre hører hemmeligheden.

Kulturkanon

»Thomas hvor er du henne? Du er lige kørt forbi« siger en ældre herre til sin søn i mobiltelefonen.

»I stedet for at køre op ad sidevejen, skulle han have kørt lige ud« afbryder konen.

»Mor kommer ud og finder dig nu ... jaja, mor kommer ud og finder dig« slutter faren.

De er et typisk dansk ægtepar, der udvider den midaldrende søns og deres egen personlige kulturkanon.

Bortset fra ægteparret, pianisten Anders Haaber og en chauffør fra Taxa Fyn, bærer stedets gæster mest præg af at være internationale.

Anders Haaber spiser en risret i bananpalme til tonerne af panfløjtemusik. »Jeg bryder mig ikke om musikken, men maden er god« forsikrer han.

Ved samme bord sidder en lille dreng stille og læser Anders And. Han kan kun høre de optrædende. Pludselig genkender han tydeligvis en melodi og rejser sig med et smil. Han stiller sig høfligt et sted, hvor han kun lige kan se vietnamesernes dans. Selvom der er mange børn i rummet, fylder de utrolig lidt, man lægger knap mærke til dem.

»Jesus er levende, Jesus er levende, halleluja, amen.« Både børn og voksne kommer op af stolene til fællessang under

aftenens sidste optræden. Selvom de fem sangere er fra Elfenbenskysten, så synger de på dansk, som de første i aften.

Hver søndag samles de forskellige nationaliteter og synger og danser sig gennem hver deres baptistgudstjenester. Ifølge Ole Olsen synger danskerne også til deres gudstjenester i baptistkirken. Ole Olsen har været medlem af Odense Baptistkirke i 40 år. Det giver ham et fællesskab, venner og bekendte han ikke finder andre steder.

Burmesiske baptister

»Første gang vi besøgte dem (burmesisk familie, red.) satte de sig på gulvet. Fordi de er underdanige.« Ole Olsen er en høj mand med gråmeleret hår og et langt tyndt halstørklæde over skuldrene. Han har

hjulpet mange af familierne, der kommer i kirken.

Når baptister flytter til Odense, nyder han og familien at hjælpe dem med køb af cykler, tv eller børnetøj.

»Med danske venner skal man lave 3-retters menu og have gjort rent to dage i forvejen. Her kommer man bare« siger Ole Olsen med en indiskutabel glæde i stemmen.

De mange burmesere, der kommer i kirken, er først kommet til landet for omkring tre år siden. »Vi fandt kirken første uge i Danmark« siger Noomi, der altid har været baptist. »Ellers ville vi være ensomme, for vi kender ikke nogen her« Selvom hun stadig smiler, så rammer sætningen med større alvor.

For Noomi og resten af de flygtninge og indvandrere, der kommer i kirken, er

det her ikke bare en fest i anledning af Kulturnat 2009. For dem er det vejen til et liv og en hverdag i Danmark. Integration. Et flygtigt begreb, som man hverken kan føle på eller se, men der er ingen tvivl om, at baptister integrerer.

»Efter Dansk Folkepartis politik mod muslimer er slået igennem, har vi næsten fordoblet vores medlemstal« griner Ole Olsen, og han forklarer også, at der kommer mange nationaliteter i baptistkirken, men størstedelen af de 270 medlemmer er født danske.

Ude i mørket er det koldt og fugtigt. Bilerne suser anonyme forbi på Klosterbakken og overdøver lyden af gospel fra kirken over caféen. Jeg folder en lap papir med bibelens ord om mit tyggegummi og stikker det i lommen. Måske er det mig, der er ensom. ■

Opdragelse til forvalterskab

– spejderne går foran

[≡] Trine Engbo Larsen [📷] Troels Suhr

*Som spejder vil jeg lære naturen at kende og værne om den – sådan står der i Spejderloven, som altid har været en del af det grundlag, vi som baptistspejdere har arbejdet ud fra. Så det er ikke fordi, der er noget nyt i, at **spejdere interesserer sig for vores miljø og klima**. Vi føler – ligesom mange andre – at vi har en forpligtelse til at passe på den jord, vi er blevet givet.*

»Ren Energi«

I 2008 afholdt baptistspejderne i Danmark en international lejr på Øksedal under temaet »Ren Energi«. Her var der selvfølgelig

lig ekstra fokus på forskellige metoder til at lave renere energi til fordel for miljøet. Forud for og under lejren kørte en konkurrence om den mest geniale vand- eller brændebesparende opfindelse eller om den mest økologiske lejrplads – altså et eller andet under temaet om »ren energi«. Det var fantastisk og meget inspirerende at se, hvordan små og store spejdere havde engageret sig i denne udfordring.

Stor fantasi

På lejrpladserne rundt omkring blev der brugt solvarme, vindenergi, alternativt brændsel osv. – alt sammen for at passe bedre på vores natur og miljø. Og det bedste af det hele var selvfølgelig, at det ikke bare var i løbet af ugen på Øksedal, at vores spejdere *lære naturen at kende*, men også de mange timers arbejde og samtaler forud for lejren har været med til at bevidstgøre både børn og voksne om vores ansvar og muligheder i forhold til et renere miljø.

Holdning og handling

Spejdere i hele verden engagerer sig på forskellige måder i natur-, miljø- og klimaspørgsmål. Vi vil gerne signalere, at vi har en holdning til disse emner, og at vi også tør sætte handling bag.

Kristne spejdere

Vi er jo ikke bare spejdere – vi er også kristne, og derfor har vores værdier om naturen måske en ekstra dimension. Vi tror på, at vores pragtfulde jordklode er skabt til os mennesker af en fantastisk Herre, og vi kan ikke bare løbe fra den tillid og den gave, Han har givet os. Derfor kan vi ikke tillade os at være ligeglade med, hvordan vi behandler jorden. Vi tror på, at alle kan være med til at gøre en forskel, for er vi mange nok, der sparer på jordens ressourcer, tager nogle bevidste valg, informerer vores børn og unge om ansvar og konsekvenser og prøver at leve som det gode eksempel – så batter det noget. ■

» Vi er jo ikke bare spejdere, vi er også kristne, og derfor har vores værdier om naturen måske en ekstra dimension. «

Redaktion

Lone Møller-Hansen, Redaktør
Tlf.: 5695 1015 / 2347 4015
m-h@mail.dk

Aimée Kjær, redaktionssekretær
Tlf.: 3234 0531
aimee@baptist.dk

Lola Skagen
Tlf.: 9832 2101
lola.skagen@gmail.com

Anne Marie (Rie) Andersen, tlf.: 2060 3022
rieanders@tiscali.dk

Bent Hylleberg, tlf.: 5918 5195
bent@hylleberg.info

Hanne Kiel, tlf.: 3190 8190
hanne_kiel@hotmail.com

Michael Møller-Hansen, tlf.: 2945 9588
moller.hansen@gmail.com

Grafisk design

Pedersen & Pedersen, Århus

Trykkeri

V-Print, Holstebro

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Oplag: 3.550

Idémateriale: Artikelforslag og digitale billeder modtages gerne. Bemærk dog, at redaktionen planlægger to numre ad gangen. *Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens holdning.*

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 8 udkommer 11. dec. – deadline 12. okt.

Baptistkirken i Danmark

Lærdalsgade 7, st. tv., 2300 København S.
Tlf.: 3259 0708

Telefontid: Mandag-fredag kl. 10-12

E-mail: info@baptist.dk

Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed. Dødsfald og nydøbte kan indberettes til Sekretariatet. Bladet kan også modtages på cd. Henvendelse til Sekretariatet.

Døbte og døde

Døbte

Hjørring

24.07.09: Niels Grarup, f. 09.03.1990.

Holbæk

30.08.09: Birgitte Lund, f. 04.05.1964

30.08.09: Kjeld Jensen, f. 29.07.1962

30.08.09: Eva Pernille Jelstrup, f. 08.12.1966

Døde

Køberkirken

Aage Gudmund Sørensen, født 08.04.1924, døbt 28.11.1943 i Køberkirken, døde 09.08.2009.

Odense

Grethe Thuemann Clemmensen, født 01.07.1946, døbt 19.01.1964 i Odense, døde 02.09.2009.

Ren energi i spejderhytten

Spejderhytten Øksedal, der tilhører Danske Baptisters Spejderkorps, har erstattet olieopvarmningen med jordvarme. Det skete i 2008 i forbindelse med den internationale spejderlej, der havde temæt »Ren energi«. »Øksedal var indtil da opvarmet af et ældre olie-fyr, og den årlige udgift til fyringsolie lå på ca. 75.000 kr«, fortæller Steen Duebjerg Andersen, der sidder i Øksedaludvalget. »Desuden var olietanken tæt på aldersgrænsen, og vi har været temmelig plaget af olietyverier, så der skulle til at ske noget«, siger Steen. Ret forenklet fungerer jordvarme som et køleskab. I et normalt køleskab køles varer ned og varmen ledes bort bagpå køleskabet. I jorden udenfor Øksedal ligger en 1200 meter slange med en opløsning af sprit og vand. Denne blanding har en temperatur på ca. otte grader. I jordvarmeanlægget nedkøles denne blanding til ca. fire grader. Den varmeenergi, der tages ud, overføres til vandet i Øksedals radiatorer. »I kolde kontanter giver det en årlig besparelse på ca. 25.000 kr. at have skiftet til jordvarme«, vurderer Steen. »Og så har vi det som spejdere rigtig godt med at anvende vedvarende energi.« ■

Bevar din jord – begynd hvor du bor

[☰] Sally Kornholt, Asger Hylleberg og Merete Gjerløv [🗨️]

Klimaforhandlinger er vigtige, men hele **ansvaret kan ikke lægges på politikere og eksperter. Det handler især om, hvordan vi som enkeltpersoner lever, og hvordan vi vælger at forholde os til de udfordringer, som klimaforandringer er.**

Herom er månedens tre skribenter enige. Vi spurgte Sally Kornholt, Asger Hylleberg og Merete Gjerløv, hvad vores viden om klimaet betyder for vores handlinger.

Sally Kornholt

Klimaforandringer er en hel naturlig del af Jordens lange historie, men på grund af menneskelig påvirkning sker ændrin-

gerne for hurtigt. Vores store udledning af CO₂ og andre drivhusgasser bevirker, at temperaturen stiger på verdensplan. Gasserne forhindrer nemlig solens stråler i at forsvinde ud i verdensrummet igen, når de reflekteres af Jorden.

Temperaturstigningen har mange konsekvenser både for miljø og mennesker. Specielt fattige kommer til at opleve

problemer, eksempelvis ved ødelæggelse af levesteder.

Udledning af CO₂ er dog ikke den eneste alvorlige påvirkning, vi udsætter vores hjemplanet for. Overudnyttelse af Jordens ressourcer og den store produktion af affald trænger ligeledes til verdensbefolkningens opmærksomhed.

Vi må ændre vaner

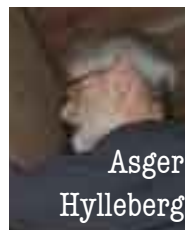
Hvad skal vi så stille op med klimakrisen? På sin vis er svaret enkelt: Vi skal stoppe den negative påvirkning. Næste spørgsmål er så: Hvor meget er vi villige til at ændre vores hverdag?

For at mindske global opvarmning er det helt essentielt at mindske udledningen af CO₂. Det er netop, hvad der skal diskuteres på klimatopmødet. Udfordringen bliver at finde en retfærdig og bæredygtig løsning, som sikrer, at udledningen mindskes, samtidig med at de fattige lande har mulighed for at udvikle sig industrielt.

Spørgsmålet er bare, om det er godt nok!

For at komme klimakrisen til livs tror jeg, at hver enkelt må skære ned på dagligdagens goder. Det er moderne at sige, at man er miljøbevidst, men samtidig vil vi nødig undvære flyturer, kød hver dag, bilen og guldsmykker. Men vi bliver nødt til at acceptere, at vi må

ændre de belastende vaner. Det er ikke kun politikernes ansvar at handle og finde en løsning. Det er også vores!

Asger Hylleberg

»Bevar din jord – begynd hvor du bor« – det må være det evigtgyldige udgangspunkt for den rette indstilling

til at leve et meningsfyldt menneskeliv som forvaltere af Guds skaberværk. Jorden har vi kun til låns af vore børn og børnebørn.

Det er let at være opgivende overfor hele klimadebatten. Hvem har ret? Uanset hvem, så vil et liv med overskriftens indstilling give mange glæder og et bedre helbred. Og både natur og miljø vil gaves af en levevis, der tager udgangspunkt i at tænke ressourcebevidst og ressourcebesparende.

Dit og mit liv vil ikke få forringet livskvalitet ved

- at leve økologisk, det vil sige at leve som i min barndom, inden landbruget blev oversvømmet af kunstgødning og pesticider
- at prioritere vedvarende energi, sol og vind
- at tænke lokalt, når vi foretager de daglige indkøb, kun købe det nødvendige og købe årstidens frugt og grønt

Det enkle og det nære

For mange år siden holdt Jytte Abildstrøm et meget tankevækkende og humoristisk foredrag om overskriftens emne på mine børns skole. I år besøgte hun sommerhøjskolen i Rebild, hvor hun talte om »*Små tings store betydning – hvor får vi kræfterne fra?*«

Livligt, klogt og engageret delte hun ud af sine livserfaringer om at leve med en holistisk tilgang til livet. Vi blev beriget, vi blev udfordret, vi fik peget på håb. Det er ofte i det enkle og i det nære, at nøglen til de vedvarende, de bærende løsninger, findes.

Personligt og familiemæssigt er det mere et spørgsmål om vilje end om den rette viden. I fællesskabet er det et spørgsmål om fælles vilje, i kirken også et spørgsmål om lydighed. Hvem kan forklare Gud, at det er rigtigt at svine med ressourcerne? Eller at det er rigtigt, at vi, i den gamle verden, overforbruger? Kan vi forklare det for hinanden?

Fakta | Grøn menighed

Dansk Kirkers Råd inspirerer os til at blive »grøn menighed«. Læs mere på www.gronkirke.dk. Og læs *Ny Mission* (nr. 16/2009) om *Klimakrisen – hvad véd vi, hvad tror vi, og hvad gør vi?*

Merete Gjørlov

Den lille ø-nation Tuvalu i Stillehavet kan blive det første land, som forsvinder på grund af den globale opvarmning.

Havet har en central plads i folkets liv. Det er i havet folk fanger deres mad. Men det samme hav er også deres største fjende.

FN's klimapanel har længe sagt, at Tuvalu bliver det første land, der vil forsvinde som følge af de stigende have – medmindre den nuværende udvikling bliver vendt. For få år siden lød vurderingen: Tuvalu har 80-100 år tilbage. Nu viser nye undersøgelser, at isen på polerne smelter dobbelt så hurtigt som tidligere antaget. Derfor kan den lille nation være væk om 40-50 år.

I dag er alle enige om, at vi står overfor omfattende klimaforandringer. Selv Lomborg taler nu engageret for, at vi skal betale/investere os ud af klimaproblemerne. F.eks. henviser han til ideen om at søsætte herreløse skibe, som skal producere vanddamp, der kan mindske solindstrålingen. Men så enkelt er det ikke!

Klimadebatten tvinger os til at tage stilling til forbrug og træffe valg. Vi i den rige del af verden har haft 50 års velstand med storforbrug af energi, mens andre lande først kunne sætte sig ved velstandsbordet i begyndelsen af 90'erne. Endelig er ulandene slet ikke kommet i gang. Hvilke lande skal spænde CO₂-livremmen ind?

Hvad kan vi gøre hver især?

For at nedbringe CO₂ kan vi gøre meget. Jeg nøjes med at nævne tre enkle, konkrete ideer, der er lette at praktisere:

- Spis dansk frugt og grønt – drop kiwifrugt fra New Zealand
- Spis fisk – begræns især oksekød
- Brug el-sparepærer – lad være med at brokke over deres lys-kvalitet

Vi er en del af Guds skaberværk. Og vi har et forvaltningsansvar overfor den gave, der er givet os.

I BaptistKirken nåede vi ikke at arbejde med emnet inden topmødet. Emnet er lige så vigtigt efter december. Kunne det være en idé i Mariager 2010? ■

Klima og selvsving

[☰] Dennis Anthony [📄] Unitas forlaget

Jeg skulle have lavet en anmeldelse af **bogen »Jordens og sjælens overlevelse«** af Stefan Edman og Martin Lönnebo. Det bliver dog ikke til noget.

Jeg fik tilsendt bogen, og kastede mig straks ud i at skimme den.

De to forfattere er henholdsvis biolog og teolog, og bogen har form af en brevveksling imellem de to herrer engang i fremtiden, hvor klimaet er gået bersærk.

Da jeg begyndte at læse den, slog det mig, at den har et forholdsvis sort syn på, hvor verden er på vej hen. Mit indtryk var, at forfatterne var gået med på »dommedagsbølgen« mht. klimaet. Det skal bemærkes, at det er en roman, så alt er naturligvis tilladt!

Mange af refleksionerne i bogen er ganske interessante, og der er mange varme dialoger. Men den voldsomt melankolske stemning kunne jeg ikke rigtig få ind under huden. I stedet for fik jeg lyst til at dele nogle tanker med jer, kære læsere:

»Jeg synes, at dynamikken i naturen er af det skønne – men uden død intet liv.«

Dennis Anthony

Klima-trenden

»Klima-rigtig« er blevet et brand på samme måde som »bæredygtig« og »økologisk«. Det er sket på rekordtid, og hvis man ikke lever »klima-rigtigt«, bliver man nærmest set lidt skævt til.

Det er interessant så hurtigt, klima-bølgen har fået tag i alle. Er det så ikke fordi,

det er rigtigt, at jorden brænder og CO₂-udslippet er ved at få klimaet til at gå amok?

Det tror jeg ikke. Jeg tror, forklaringen på klimaretorikkens indtog i miljødebatten er, at vi alle er blevet talt ind i en sproglig virkelighedskonstruktion, som stærke kræfter har konstrueret mere eller mindre ubevidst. Stærke kræfter er i nyere tid politikere, presse og videnskab, der i øvrigt lever i et gensidigt afhængighedsforhold.

Unødvendig utryghed

Det er naturligvis fint, at vi nedsætter vores energiforbrug, og i høj grad også udledning af miljøskadelige stoffer. Det er jeg stor tilhænger af. Min anke går udelukkende på de skrækscenarier, der stilles i udsigt, og at klimaændringer er af det onde. Dette skaber utryghed.

Vi mennesker har tendens til at generalisere ud fra den virkelighed, vi er omgivet af. Og at vurdere hvad der er normalt ud fra denne virkelighed. Ud fra den betragtning er klimaet en forholdsvis fast størrelse: Vandstanden skal være, hvor den nu engang er, og skov, strand, ørken og oaser skal heller ikke flytte for meget på sig.

Uden død intet liv

MEN, for der er nemlig et rigtigt stort MEN,

» Vi er alle blevet talt ind i en sproglig virkelighedskonstruktion, som stærke kræfter har konstrueret ... stærke kræfter er politikere, presse og videnskab, der i øvrigt lever i et gensidigt afhængighedsforhold. «

Dennis Anthony

Fakta I »Jordens og sjælens overlevelse

En brevsveksling fra 2018«

af Martin Lønnebo og Stefan Edman, Unitas Forlag 2009, 199 kr.

vores kære jordklode har et liv i en helt anden skala, og er meget mere hårdhudet, end vi går og tror. Vi mennesker har som art kun levet på jorden i et kort »øjeblik« i forhold til livet på jorden i det hele taget. I både den tidsalder, som mennesker har beboet kloden, og i den kolossalt lange

periode før menneskene, har der været enorme udsving i klimaet. De har medført voldsomme ændringer af ismasser, havudbredelse og klimabælter. Det har naturligvis kostet noget; nogle steder er livet gået til, men andre steder er det blomstret. Det er netop den dynamik, livet er et produkt af – det er den dynamik, vi mennesker er et produkt af – og i sidste ende den dynamik vores civilisation er et produkt af. I det perspektiv skal vi naturligvis gøre, hvad der er muligt mht at redde katastroferamte folk, i stedet for at fokusere på at ændre klimaet.

Fakta I Dennis Anthony, 43 år

Naturgeograf (ph.d), Afd.chef

i Farvandsvæsenet

Medlem af Lyngby Baptistmenighed

Og hvor kommer Gud ind i alt det her? Teologisk ville man nok sige, at dynamikken er Gudsskabt, hvilket jo sagtens kan gå hånd i hånd med videnskabens indsigter. Bare man er sig bevidst, at det er to forskellige optikker man ser livet igennem. Jeg synes, at dynamikken i naturen er af det skønne – men uden død intet liv.

Ikke-anmeldelsen

Og så lige lidt tilbage til den bog, jeg ikke er ved at anmelde: Har du brug for nogle dybsindige, men også en smule melankolske og bedrevidende refleksioner over, hvordan vi som mennesker skal holde fast på vores åndelige værdier i en verden af lave, ja, så er bogen nok ikke så ringe endda. Men hvis du har brug for en bog, der forsøger at koble naturvidenskab med teologi, så holder den ikke. ■

150 nye flygtninge fra Burma

[] Hans Henrik Lund, KIT [] xxx

Med udsigten til modtagelsen af endnu 150 flygtninge fra Burma har vi nu over 1200 kristne burmesiske flygtninge i Danmark

Vi har alle været vidner til det drama, som har været omkring afhentningen af afviste irakiske asylansøgere i Brorson kirken i København.

Midt i debatten ændrede Integrationsministeriet beslutningen om at modtage kvoteflygtninge fra Irak til at modtage 150 nye FN kvoteflygtninge fra Burma, og derved får baptistkirker i Danmark endnu en udfordring.

Flere baptistkirker har de seneste seks år oplevet, hvordan burmesere opsøger menigheden. Modtagelsen af dem og udfordringer på integrationsområdet er stort.

Derfor har vi et projekt i BaptistKirken, hvor målet i år er at samle 120.000 kr. ind til at løse nogle af udfordringerne.

Kristentro i Burma

Burma er primært et buddhistisk land, men flere delstater har store kristne befolkninger. Chin staten er den eneste kristne stat med over 90 % kristne. Dette skyldes amerikanske baptisters trofaste arbejde fra 1899 til

1966, hvor alle missionærer blev udvist af Burma af militærregimet. Der foregår systematiske forfølgelser overfor de demokratiske kristne. Kirker brændes ned og chin-kristne tvinges til at omvende sig til buddhisme. I starten troede flere af de danske kommuner, at burmeserne var buddhister, men det er efterhånden gået op for alle, at mange af dem er kristne – og baptister.

Det nye liv i Danmark

Fra livet i fattigdom, forfølgelse, flugt og ophold i flygtningelejre er det nye liv i Danmark en kæmpe omvæltning. I Danmark er der tryk, overflod, arbejde til de fleste, men også et nyt sprog, nye regler og hvor finder man lige en ny kirke?

De fleste burmesere kommer fra Chin-staten. Det har været naturligt for dem at samles i kristne økumeniske fællesskaber, som de kalder Chin Christian Fellowship, men hovedparten er baptister.

Integration i kirken

Mange af burmeserne er glade for at få kontakt med danske kirker, men samti-

dig har de et stort behov for at bevare deres egen identitet. KITs kortlægning af migrantkirker i Danmark viste et gennemgående behov for alle etniske grupper: At holde gudstjeneste på eget sprog og med egen musiktradition. Danskere i udlandet kommer også i de danske kirker i udlandet, så der er intet unaturligt i dette behov.

Men hvordan integrerer vi burmeserne ind i vore danske fællesskaber og samtidig giver dem prædiken og undervisning på et sprog, som de forstår?

Børnene er en udfordring

En anden udfordring er, hvordan de burmesiske børn får en tilknytning til den danske kirke, den kristne tro og kristne venner? Børnene taler hurtigt flydende dansk og »glemmer« det burmesiske sprog. En ung burmeser kom hjem fra en kristen efterskole og udtalte, at hvis ikke hun havde været på den kristne efterskole, og dér havde besluttet at være en kristen, så havde hun glemt sin kristne tro.

Flere hjælper til

Hvordan takler vi udfordringen med alle de burmesiske menigheder, som findes i områder, hvor der ikke findes baptistkirker? Her er det en glæde at både pinsekirker, Missionsforbundet, Luthersk mission

og apostolske kirker lokalt hjælper til med kontakt til burmeserne.

Opgaven er stor og i første omgang kan vi gennem en koordineret indsats hjælpe med, at burmeserne får besøg af burmesiske præster. Vi opfordrer menighederne til at give en gave til denne opgave! ■

Faktaboks | Status på projekt

»Burmesiske gruppers behov«

- Der er pr. 31/8 tilsagn om 50.000 kr. til støtte for burmesiske præster. Målet er 120.000 kr.
- Disse tilsagn har gjort det muligt, at vi i 2009 har haft besøg af fire burmesiske præster.
- Bornholms Baptistmenighed har koordineret et besøg af en chin-talende præst.
- Odense Baptistkirke har koordineret et besøg af en burmesisk-talende præst.
- Det Norske Baptistsamfund inviterede generalsekretæren fra Chin, som også kom til Danmark.
- En chin-talende præst besøgte flere grupper og var koordineret af burmeserne i Esbjerg.
- Alle besøg har været til stor glæde og velsignelse for de forskellige burmesiske grupper.

Tag med Børnenes U-landskalender

[≡] Bent Hylleberg [✉] Maria og Christina Lundegaard

Børnenes U-landskalender er et samarbejde mellem Danmarks Radio, Danida og danske børn. Formålet er at skaffe penge til projekter for børn i u-lande. I år handler **U-landskalenderen** om et af de største slumområder i Afrika – Kibera i Nairobi, hvor danske baptistmenigheder og Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund (BBU) har arbejdet i flere år.

Kibera er fattigdom

Fattigdom og ulighed stiger i Kenya i disse år. De fleste fattige i byerne bor i slum. Kibera har en størrelse på ca. 2,5 km² og her bor mere end én million mennesker. Halvdelen er under 15 år.

I år går U-landskalenderens overskud til fire skoler i Kibera. De skal fungere som læringscentre for bæredygtig udvikling. Hver skole modtager en bio-sanitets-bygning med toiletter og brusebad samt mødelokaler. Her skal elever og deres familier lære det mest elementære: Adgang til rent vand, ordentlig sanitet og håndtering af affald. Idéen er, at familierne skal tage aktivt del i den lokale udvikling og medvirke til forbedring af egne levevilkår.

Eleverne i de 4 Kibera-skoler vil udveksle informationer med elever på danske skoler de næste 4 år. En hjemmeside danner »et fælles forum« for eleverne – en platform, der omfatter miljømæssige problemer, der er vidt forskellige i Kenya og Danmark. Via hjemmesiden vil der opstå en dialog mellem børn og unge i begge lande, hvor de deler værdier, drømme og håb for fremtiden.

Baptister i Kibera

Danske baptister har i mere end ti år støttet mission i Kibera i samarbejde med *Kibera Line Saba Baptist Church*, hvor Rose og Evans Emasit er præstepar. Menigheden har drevet to skoler for slummens børn og unge. Samarbejdet har også omfattet sundheds- og freds-aktiviteter pga. slummens mange stammeopgør.

Hiphop på en slumtop

Danida udgiver et tværfagligt undervisningsmateriale for skolens yngste klasser. I år kommer der en Kibera-bog med ovennævnte titel om børns liv i Kibera. Bestil her: www.danida.netboghandel.dk

»Området i slummen, hvor vi arbejder, bliver nu ryddet pga. en større ombygning af Kibera. Begge skoler og kirken bliver revet ned. Elever og medlemmer flytter – til nye boligblokke eller længere ind i slummen. Samtidigt vokser slummens kriminalitet. Det skyldes stigende priser på fødevarer og voksende arbejdsløshed. I samråd med Emasits har vi derfor besluttet at lukke skolerne ved årets udgang, når skoleåret afsluttes i Kenya«, fortæller Kristoffer Anhøj fra BBU's Kibera Team.

»Projekt Kiberas vision er at skabe håb om en værdig fremtid for udsatte børn og unge. Det kalder Gud os fortsat til. Vi undersøger nu, hvordan vi fremover kan arbejde i Kibera. Samtidigt glæder det os, at danske børn og unge nu lærer Kibera at kende via Børnenes U-landskalender,« siger Kristoffer. ■

Se mere på www.kibera.dk og www.ove.org/kibera

til Kibera

U-landskalender-film

DR-TV har i over 40 år produceret mindst 3 børneudsendelser i forbindelse med salget af Børnenes U-landskalender. Et filmhold var i foråret i Kibera. Filmene for de 7-10-årige vises på DR's nye børnekanal Ramasjang. En dvd følger gratis med ved køb af et klassesæt af *Hiphop på en slumtop*.

Præsidenten af Kibera

Søren P. Grarup skrev efter sit besøg i Kibera i 2006 en børnebog med ovennævnte titel. Den kan købes som julegave på www.bbunews.dk eller via telefon 32973262 – pris kr. 50,-.

Fakta | Køb Kibera-kalenderen

Sidste år blev der solgt 206.000 U-landskalendere. Overskuddet blev det største i 10 år – tæt på 5,6 mill. Den rekord skal vi være med til at slå, når der i år samles ind til Kibera! U-landskalenderen kan købes i flere banker, Coops butikker og Fakta samt i legetøjsbutikkerne Fætter BR og Top-Toy

Klimakonsekvenser i Burundi

[] Svend Ole Erming [] Svend Ole Erming

En af BaptistKirkens udsendinge til Burundi igennem en menneskealder, Ole Erming udtaler sig både som ingeniør og som kender af Burundi omkring de aktuelle vejrforhold dernede. »Det kan være vanskeligt at vurdere, om **den globale opvarmning har sat spor i klimaet i Burundi**«.

»Taler man med folk omkring Musema siger mange, at der generelt er blevet koldere, og den fornemmelse jeg person-

ligt har om Bujumbura, hovedstaden, så er der også blevet mere udholdeligt der – det kan måske skyldes at jeg gennem en del år har opholdt mig i de meget varme lande i Vestafrika (Mali, Ghana og Burkina Faso) En ting som de fleste i Burundi er enige om er dog, at regntiderne og tørtiderne falder mere uberegneligt.

Trods landets lille udstrækning er der alligevel ret store forskelle på de nedbørsmængder, der falder i de forskellige områder.

I løbet 1970'erne og 1980'erne blev der oprettet et meteorologisk institut, som bl. andre Henrik Voldborg fra DMI deltog

i implementeringen af. Der blev oprettet målestationer mange steder i landet, hvor måleinstrumenter registrerede, vindhastighed, temperaturer, regnmængder, solskins-timer, relativ fugtighed m. m.m. Disse data førte til, at der kunne udarbejdes kort, der viste hvorledes vejret gennemsnitligt varierede gennem året.

Som et kuriosum kan nævnes, at værkstedet i Musema fremstillede ca. 30 små »huse«, der skulle rumme forskelligt måleudstyr. Væggene blev udført som jalousier, så vinden kunne bevæge sig frit gennem »huset« mens solen ikke kunne skinne på

de måleinstrumenter, som målte max/min temperaturer på forskellige tider i løbet af døgnet. Værkstedet havde en god fortjeneste på den opgave idet FN var kunden!

Vandstanden i søen lavere end normalt

Heroppe i en højt beliggende bjergdal, er der to floder der løber mod hinanden. På det sted blev der i 1988-89 bygget en stor dæmning, der samler vandet i en sø. Fra søen blev der boret/sprængt en kanal gennem bjerget ud mod den side, der vender mod sletten ved Ruzizi floden. Fra enden af kanalen har man gennem to store stålrør ført vandet til turbinerne på et vandkraftværk,

der ligger flere hundrede meter lavere end kanalmundingen. Dette kraftværk forsyner en stor del af landet med elektricitet.

I efteråret 2006 og foråret 2007 måtte man rationere el-forsyningen, fordi der gennem nogen tid var faldet så lidt regn, at vandstanden i søen bag dæmningen var for lav til, at el-forsyningen kunne opretholdes på normalt niveau.

»Udsving i regntiden har store konsekvenser«

I Burundi er der på et år to regnperioder. Den store regntid, der går fra april til juni. Den afløses af den store tørtid fra juni til september, og herefter kommer den lille regntid, der går fra september til december, hvorefter man har den lille tørtid fra december til marts/april. Midt i den store regntid kan der komme en uges tid med nogle byger. Disse byger får det afsvedne græs til at spire og gro lidt, så kørerne kan græsse friskt græs. Den regn kaldes »ko-regnen«.

På papiret ser regn- og tørtidsperioderne meget eksakt ud, men de kan variere en del, med forsinkelser der ofte medfører, at afgrøderne på markerne bliver svedet af eller, hvis regnen kommer for tidligt og for kraftigt så kan de nysåede afgrøder skylles væk, eller afgrøderne kan rådne op

hvis regnen fortsætter for længe. Dette kan afstedkomme situationer med fødevaremangel – hungersnød, som dog kan variere fra landsdel til landsdel.

Flere udfordringer på samme tid

Med det stadigt voksende befolkningstal, bliver problemerne større og større, også fordi familiernes markarealer bliver mindre og mindre.

Heldigvis bliver perioderne med hungersnød ofte ret kortvarige. I modsætning til lande i f. eks. Sahel området, som kun har én kort regnperiode – har Burundi jo 2 regnperioder. Dette kombineret med den omstændighed, at der i tørtiderne kan dyrkes i dalene ved en form for overrisling/vanding af markerne der. Generelt kan der, på de højtliggende marker høstes 2 gange om året og 3 - 4 gange i dalene, afhængigt af hvilke afgrøder der høstes. Mens der var belgisk administration af landet, prøvede man at imødegå problemerne med manglende fødevarer, ved at bygge lagerbygninger rundt om i landet, hvor befolkningen blev opfordret til at lagre en del af høsten, så man havde fødevarerlagre, der kunne afhjælpe perioder med hungersnød. Det kan være man grundet ændringerne skal til at tænke kreativt igen. ■

De største regnmængder falder i bjergområdet nordøst for Tanganyika søen – den del hvor Rift Valley systemet løber videre mod syd, øst om Tanganyika søen. Der falder i gennemsnit mere end 2000 mm regn pr. år i det område (blomme-farve).

TO "GRØNNE" VELSIGNELSER

Velsignelse fra Afrika

Herren velsigne dig
og give dig vildmarkens velsignelser igen
og igen:
stilhed,
frisk vand,
vide horisonter,
en åben himmel
og stjerner som lyser på din vej
i nattens mørke.

Må jorden under dig
få dine fødder til at danse,
gøre dine arme stærke,
fylde dine ører med musik
og din næse med søde dufte.

Må himlen over dig
fylde din sjæl med ømhed,
og give dine øjne lys,
så glæde i dit hjerte
og lægge en sang i din mund.

Velsign os, Gud Fader.

Velsign os, Guds Søn.

Velsign os, Guds Hellige Ånd.

Kirkernes Verdensråd, 2005

En trosbekendelse

Vi tror på Gud,
som skaber alting,
som omfavner alting,
som holder af alting,
og som er til stede overalt i det skabte.
Vi tror, at Gud er oprindelsen til alt liv,
og vi tror, at Gud til stadighed
døber vores planet med levende vand.

Vi tror på Jesus Kristus,
Han som er den lidende,
den fattige, den fejlnærede
og klimaflygtningen.
Han, som elsker og tager sig af denne verden,
og som lider sammen med den.
Og vi tror på Jesus Kristus,
livets oprindelse,
som med sit liv forsoner
og fornyer denne verden
og alting i den.

Vi tror på Helligånden,
Guds åndedrag,
som bevæger sig med Gud
og som bevæger sig med os i dag.

Vi tror på Guds evige liv
og på håbet om, at Gud en dag
vil gøre en ende på døden
og på alt det,
som ødelægger livet.
Amen

PP

UDGIVERADRESSERET
MASKINEL MAGASINPOST

ID-Nr.: 46476

Afsender:
**Baptistkirken
i Danmark**

Lærdalsgade 7, st. tv.
DK-2300 København S

ISSN 1901-4635